

ул. „Проф. арх. Станчо Белковски“ №16, 1797, София, община Столична, район „Студентски“, тел. +3592-871-91-43; +3592-871-90-67; <https://dg10.bg/>; cheburashkadg10@gmail.com

Утвърдил:

Директор

/М. Шонева/

Заповед № РД-09-12 / 21.09.2022г.

МОДЕЛ
ЗА АДАПТАЦИЯ НА ДЕТЕТО ПРИ ПОСТЪПВАНЕТО МУ
В ДЕТСКА ГРАДИНА № 10 „ЧЕБУРАШКА“
В
СЪТРУДНИЧЕСТВО С РОДИТЕЛСКАТА ОБЩНОСТ

София, 2022г.

Настоящият модел е предназначен за начална работа за взаимодействие с децата при постъпването им в яслена и първа група на детската градина. Структурата на модела включва система от действия.

Настоящият модел е разработен въз основа на:

- Наредба №26 от 2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях – чл.10, ал.2, т.5, чл.11, ал.2, т.4;
- Наредба №5 от 2016 г. за предучилищното образование – чл.39, ал.2 и 3

Целта на прилагането на модела е осигуряване на възможно най-бърза адаптация на всяко дете към новата среда, условията и динамиката през първите седмици на пребиваване в детската градина.

I. Общи положения

Адаптацията на децата при първичен преход от семейната към институционализираната образователна среда на детската градина в периода на ранното и предучилищно детство е дълъг и сложен процес. Поставено в обкръжението на напълно непознати лица през първия ден в яслата или в детската градина, детето страда от дефицит на задоволяване на една от базовите потребности - сигурност. Терминът „адаптация“ обозначава процеса на приспособяване на организмите към различни условия на средата. Според еволюционната теория важно за адаптацията на детето е то да усеща достатъчна сигурност и закрила, за да започне да играе и опознава света около себе си, т.е. привързаността се разбира и като организираща рамка на процеса на развитие.

Законът за предучилищно и училищно образование (ЗПУО) обръща сериозно внимание върху ролята на родителите като страна, участваща в образователния процес. Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и детската градина се осъществяват чрез Механизъм за взаимодействие, разработен от педагогическите специалисти в детската градина. Включва най-разнообразни средства, някои от които са индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и разговори всеки път, когато конкретната ситуация или поведение на детето налага това.

Роля и задължение на детската градина е не само да отглежда, възпитава, обучава и социализира децата в необходимата образователна среда, но и да предостави модели, които родителите могат да усвоят и прилагат с оглед бързата адаптация на всяко дете към новата среда, условията и динамиката през първите седмици на пребиваване в детската градина.

Грижите за ранно детско развитие в условията на ДГ № 10 „Чебурашка“ са в областите: здраве и двигателно, познавателно, езиково и комуникативно, личностно-емоционално и социално развитие. У новопостъпващото дете трябва да се формират нови условнорефлекторни връзки, тъй като създадения у дома динамичен стереотип се обновява и обогатява (напр. ползване на биберон, памперс, тоалетно гърне). При отделни деца, в зависимост от възрастта и индивидуалните особености, процесът на адаптиране е по-бавен. Тук е именно огромната и решаваща роля на медицинските специалисти, учителите и другите специалисти, работещи в детската ясла и детската

градина в сътрудничество с родителите за по-бързата и безболезнена адаптация на новоприетите деца.

II. Цели на модела

1. Осигуряване на здравословен старт в новата образователна среда.
2. Оптимизиране, усъвършенстване и улесняване процеса на работа на персонала.
3. Експертна организация на дейностите.
4. Създаване на стабилна семейна общност в рамките на ДГ № 10 „Чебурашка“ за успешно партньорство между образователната институция и родителите.

III. Основни принципи за прилагане на модела

1. **Антропометричност.** Спазването на този принцип позволява фокусиране на вниманието на екипа в групата през първите две до три седмици от престоя на всяко дете в първа градинска група, върху неговите психически и физиологични потребности.
2. **Актуална информираност.** Прилага се в утвърдени форми за професионален контакт със семейството на детето в периода на началния му престой в градинска среда. Целта е набиране и обмен на информация за домашните традиции, съпътстващи детското развитие, до приемане в ДГ № 10 „Чебурашка“. Информация за очакванията и предпочитанията на родителите / детските семейства.
3. **Емоционално позитивно стимулиране.** Прилага се при организация и ранжиране на средата с предмети и игри, които детето познава или разбира, във всяка форма на общуване и взаимодействие чрез игра с отделното дете, с цел позитивното му стимулиране.
4. **Индивидуализация на подхода.** Този принцип се прилага в две измерения на работата на детските учители/медицинските специалисти:
 - Системен професионален контакт с родителите/семейството – два до три пъти седмично за обмен на информации;
 - Създаване на микросреда на всяко дете в групата, която се доближава до зоната за игра в домашна обстановка: например рафт с любима играчка, реализация на дейности за индивидуално позитивно стимулиране при конкретно общуване с дадено дете.
5. **Първоначална професионална оценка на учителите/медицинските специалисти.** Своевременно и адекватно оценяване на ситуациите от началото на пребиваване на всяко отделно дете в групите на детската градина.
6. **Систематичност на стимулите.** Този принцип е свързан със системно прилагане на позитивни стимули по време на:

- Последователно повтарящи се във времето, но с различно съдържание арт – дейности с внимание към изявата на отделното дете;
- Дейности, които стимулират детската радост: например редуване на игрови с познавателни дейности, които провокират детския смях.
- Принципът на систематичност изисква актуализация на подхода и на стимулите през различни интервали от време, единствено след консултация с психолога на детската градина.

IV. Препоръки към родителите

Пред прага на детската градина – осигурете си достатъчно време за да подготвите детето, а и себе си за това събитие.

- Подготовката за раздялата да започва вкъщи. На детето може да се говори за това, че то отива на детска градина, а родителите - на работа. Трябва предварително да подготвите детето с мисълта за детската градина. Подробно разкажете за реда в нея, за обстановката, направете си разходка до детската градина. Неизвестното плаши детето, то трябва да е запознато с това, което го очаква. Накарайте го да разбере, че Вие ще се чувствате горди, че то вече е голямо и ходи на детска градина. Не забравяйте, че всички Ваши емоции се предават на детето.
- Разкажете на екипа в групата за индивидуалните особености на детето Ви, за неговите навици и умения. Уточнете от каква помощ се нуждае в ежедневието.
- Когато вече сте в детската ясла/градина, кажете на своето дете, че ще остане, за да играе с други деца и ще го вземете по-късно. Можете да опишете деня, който го чака. Детето трябва да знае, че ще остане в детската градина без Вас, но и че Вие задължително ще се върнете за него. Прегърнете го и преди да си тръгнете, помахайте с ръка за „довиждане“.
- Спокойният родител води до себе си спокойно дете. Желателно е сутрин то да бъде водено от родителя, който е готов да се раздели с него нежно, спокойно, но твърдо и бързо, без да удължава момента на раздялата. Ако детето трудно се разделя с майката, желателно е през първата седмица да го води друг член на семейството.
- Измислете подходящ ритуал за раздяла, който ще придава увереност и спокойствие на детето. Не му давайте обещания, които не можете да изпълните!
- Не променяйте правилата, които сте въвели при раздяла. Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо. По този начин се чувства сигурно и спокойно.
- Някои деца се уморяват от новите впечатления, новите приятели, новите дейности, многото хора. Ако детето е неспокойно и нервно, това означава, че то има неудовлетворени потребности от индивидуално внимание. Не търсете причините единствено и само в детската градина. В този случай Вие трябва да го прибирате по-рано, според възможностите си, или 1-2 пъти седмично да го оставяте у дома. Проявявайте търпение към капризите на детето - те възникват

поради претоварване на неговата нервна система. Не му се карайте - просто насочете вниманието му към нещо по-интересно.

- Плачът на дете, което още не говори, може да означава необходимост от удовлетворяване чрез предоставяне на храна, вода, сън, естествени физиологични нужди или друга потребност.
- От значение е и редовното посещение на детска градина. Нека детето свикне с мисълта, че от понеделник до петък всеки има задължения - то да ходи на градина, мама и татко - на работа. Събота и неделя са дните за семейни забавления!
- Полезно би било детето да бъде включено в избора и подреждането на детската раничка: комплект за преобличане, пижама, пантофи, любима играчка.
- Облеклото: дрехите трябва да са лесни за обличане събличане, да нямат сложни закопчавания или трудно да минават през главата, обувките съответно да са лесни за обуване и събуване - на този етап за предпочитане са обувките без връзки.
- В детската градина децата усвояват навици да се самообслужват, а това изисква време. Изградените у дома начални навици за самостоятелност улесняват адаптирането на децата. Тригодишното дете трябва да има умения да се храни само, да разпознава дрехите си, да контролира ходенето до тоалетна, да събира играчките и други елементарни умения, които с помощта на персонала ще се усъвършенстват в детската градина. Важно е тези навици да се развиват постепенно, а не когато остават броени дни до постъпването в детска градина.
- Необходимо е да се осъществява ежедневен контакт с екипа на групата, при който родителите да получават информация как се справя детето с новата обстановка. Всеки проблем се разрешава много по-лесно при изградено взаимно доверие.
- Когато децата усещат доброжелателните отношения между родителите и екипа на групата, те със сигурност ще се справят успешно с новата среда.
- Практиката показва, че по-бързо се адаптират тези деца, чиито родители са ги поверявали на грижите на трети лица - родственици или други близки. Те са открити за общуване - както с връстниците, така и с възрастните.
- Новото предизвиква тревожност при възрастните, а още повече при подрастващите. Детето трябва да е подготвено какво ще прави в детската градина и с кого ще бъде там.

V. Стъпки с присъствието на родител при деца с трудна адаптация към детска градина

1. Първи стъпки в детска градина

- Родителят посещава заедно с детето си детска градина през първите три дни. Престоят трябва да е съобразен с режимния момент на децата (препоръчително е посещенията да бъдат във времето за игри).
- Родителят посещава детското заведение след предварителна уговорка с ръководството на детската градина.

- Родителят е необходимо да представи пред медицинските специалисти в кабинета на детската градина здравна книжка. За престоя в детската градина, родителят е необходимо да си осигури чисти обувки.
- Първите няколко дни служат за опознаване на средата, децата и възрастните.
- Времетраенето може да се осъществи от 15 до 30 минути, като постепенно детето бъде оставяно в занималнята.
- По време на престоя си, детето се развежда от служител на детската градина из пространството, като му се представят децата, предлагат му се занимания и игри.

2. Раздяла с родител

Ако детето има любими предмети у дома, може да я вземе със себе си в детската градина, това ще бъде в негова помощ при раздялата - нещо, което му напомня за къщи.

Препоръчително е раздялата *родител – дете* да се осъществи на четвъртия ден от посещението на детето (при редовни посещения). От изключително значение и много важно е преди раздялата родителят да обясни на детето си, че излиза и ще се върне, за да го вземе, както и при излизане е необходимо да помахне с ръка за „довиждане“.

Първата раздяла протича около 15 минути. Ако детето се успокои в рамките на това време (дори и ако е разстроено при раздялата и плаче), раздялата се смята за успешна и времето за разделите се увеличава постепенно. Ако детето продължи да плаче, търси родителя си, не се заиграва с децата, вниманието му не може да бъде разсеяно, не поддържа контакт със специалистът, работещ с детето – раздялата се смята за неуспешна.

При неуспешна раздяла се повтаря отново гореописана процедура.

3. Стабилизиране.

Времето за раздяла се увеличава плавно. Служителят, подпомогнал адаптацията, наблюдава детето. През петият ден, ако детето е спокойно, може да преспи в детската градина.

VI. Кога адаптационният период се счита за приключил

Темповете за адаптацията са различни и зависят от личността на детето. Нужно е всички заинтересовани страни да бъдат последователни в усилията си и съпричастни към цялостната дейност. Адаптацията е приключила, след като детето е приело и се чувства комфортно с всички, които го обгрижват, с децата от групата, с особеностите на средата. Адаптирано дете е детето, което се разделя самостоятелно и в добро настроение, което е спокойно през деня, тръгва с усмивка от занималнята и ентусиазирано споделя със своите родители.

Възможно е при сутрешния прием, все още да има прояви на протест. Те не бива да внасят безпокойство, тъй като са краткотрайни само при раздяла с родителите.

Приложение:

№	ОСНОВНА ДЕЙНОСТ ЗА НАЧАЛНА АДАПТАЦИЯ НА ДЕТЕТО	ВРЕМЕ НА РЕАЛИЗАЦИЯ/ПРИЛАГАНЕ
1.	Информирание на родителя за датата на прием, групата и персонала, който ще се грижи за детето. Първоначално запознаване с помещението на групата, която ще посещава детето.	Преди постъпване на детето в детската градина.
2.	Запознаване на родителите с учителите/медицинските специалисти, които ще се грижат за детето за уточняване на индивидуалните интереси и потребности на детето.	Преди постъпване на детето в детската градина.
3.	Запознаване на детето с учителите/медицинските специалисти в неформална обстановка – по време на игра в двора или в помещението на групата, в присъствието на родител, с прилагане на всички необходими епидемиологични мерки.	Преди постъпване на детето в детската градина, от 1 до 3 часа в продължение на месец (от 1 до 4 седмици).
4.	Самостоятелно посещение на детето в детската група с краткотрайна раздяла с родителя (15 мин.). Ако е неспокойно, детето остава в детската градина до обяд. В случай, че се чувства добре детето се оставя да преспи в групата.	В началото на учебната година, преди старта на планираните образователни дейности.
5.	Ранжиране на средата с подходящо подредени игрови и куклени кътове, кътове с илюстрирани книжки и зони за тихи игри, в които може да се работи индивидуално с всяко дете.	В началото на учебната година, преди старта на планираните образователни дейности.
6.	Планиране, подготовка и реализация на месечни срещи по график за професионален контакт с всяко семейство на деца, за които има индикации, че ще се адаптират сравнително трудно в средата на градинската група.	Време за действие: През целия период на посещение на детето в групата.
7.	Подготовка и ранжиране на кътове с конструктивни игри и планиране на дейности с децата на малки групи в тях.	Време за действие: През целия период на посещение на детето в групата.
8.	Подготовка и системна реализация на планирани артистични дейности за стимулиране на детското внимание при: <ul style="list-style-type: none"> • Начално стимулиране; • Поставяне на емоционални акценти за активно включване на деца в различни образователни дейности; • Овластяване на базови техники от отделното дете за емоционален самоконтрол. 	Време за действие: През целия период на посещение на детето в групата.
9.	Подготовка и системна реализация на планирани артистични дейности за стимулиране на	Време за действие: През целия период на посещение на детето в групата.

	самостоятелната детска изява извън основната форма на педагогическо взаимодействие в: <ul style="list-style-type: none"> • Артистично – визуални дейности с образователен характер: рисуване, начално овладяване на техники чрез подражание за пластично моделиране; • Мини – спектакли с настолен театър като задължителен атрибут в групата с 3 и 4-годишни деца. 	
10.	Подготовка и системна реализация на планирани дейности за позитивно емоционално стимулиране - „минути за смехотерапия“.	Време за действие: Периодично в интервалите между две форми на взаимодействие между учител и деца в групата.

Моделът за адаптация към спецификата на средата в ДГ №10 „Чебурашка“ е насочен към всички заинтересовани страни - родителите, медицинските и педагогически специалисти, които работят с новопостъпващи деца в яслените и градински групи за плавна и безболезнена адаптация на децата и по-голяма увереност на детето, родителите и работещите в институцията.

Моделът за адаптация на детето при постъпването му в ДГ №10 „Чебурашка“ е приет на заседание на Педагогическия съвет с Протокол №1/19.09.2022г.

Използвана литература

1. Наръчник за родителите „Добре дошли в детската градина“, 2019 г. Асоциация Родители;
2. „Адаптация на детето в детска ясла или градина“, www.moetodete.bg;
3. „Адаптиране на детето в детската градина“, Изд. Изкуства - www.izkustva.net;
4. Златарова, М. „За успешна и бърза адаптация към детската градина“, „Детската градина - необходим етап в развитието на детето“, purvite7bg
5. Трифонова, 2017 г.

Запознати със съдържанието:

№ по ред	Име и фамилия	Заемана длъжност	Подпис на лицето
1	Иванка Алексова	старши учител	
2	Джина Вълчева	старши учител	
3	Милена Башева	старши учител	
4	Стефка Кръстева	старши учител	

5	Албена Панова	старши учител	
6	Румяна Зорова	старши учител	
7	Даниела Иванова	старши учител	
8	Роска Киричкова	старши учител	
9	Росица Пешева	старши учител	
10	Димитринка Петрова	учител	
11	Ралица Михова	учител	
12	Ивана Андонова	учител	
13	Весела Илиева	учител	
14	Милена Белчева	учител	
15	Йоана Механджийска	учител	
16	Цветомира Стоянова	учител	
17	Михаела Любенова	учител по музика	
18	Гинка Петкова	психолог	
19	Пенка Стамберова	ресурсен учител	
20	Роберта Райкова	логопед	
21	Даниела Аврамова	счетоводител	
22	Иванка Петрова	касиер - домакин, ЗАС	
23	Невена Цолова	помощник - възпитател	
24	Анна Георгиева	помощник - възпитател	
25	Стефка Вълчева	помощник - възпитател	
26	Борислава Вутова	помощник - възпитател	
27	Маргарита Богомилова	помощник - възпитател	
28	Ангелина Димитрова	помощник - възпитател	
29	Биляна Стоянова	помощник - възпитател	
30	Калина Стайкова	помощник - възпитател	
31	Анна Тончева	помощник - възпитател	
32	Димитрина Костадинова	помощник - възпитател	
33	Анна Саулова	помощник - възпитател	
34	Иванка Алтънова	помощник - възпитател	
35	Мая Нистерова	готвач	
36	Юлия Благоева	помощник - готвач	
37	Стойна Георгиева	работник кухня	
38	Радослав Първанов	общ работник	
39	Паулина Ивайлова	хигиенист	
40	Илиана Бозова	медицински специалист	
41	Елена Бранкова	медицински специалист	
42	Жулиета Васова	медицински специалист	
43	Станка Йвкова	медицински специалист	
44	Снежана Кюлева	медицински специалист	
45			
46			
47			
48			